

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegraful ese de doue ori pe sepm
manea : joia si Dumineca. — Prenume-
ratina se face in Sabiu la speditura
foiei pe afara la c. r. poste, cu bani
gata prin scrisori francate, adresate
catre speditura. Pretul prenumerati-
nei pentru Sabiu este de anu 7. fl. v. a.
ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte partile ale Transilvaniei si pen-

Nº 54. ANULU XVII.

Sabiu, in 10/22 Iuliu 1869.

tre provincie din Monarchia pe unu anu
8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru principii si tieri straine pe anu 12
pe $\frac{1}{2}$ anu. 6 fl. v. a.

Inseratelor se platesc pentru
intela ora cu 7. cr. sirul, pentru
a dou'a ora cu $5\frac{1}{2}$ cr. si pentru a
treia repetire cu $3\frac{1}{2}$ cr. v. a.

In septamana acesta se va tiené sinodul
anuale episcopescu, in intielesulu canonului 34 a
postolescu.

Alalta-ieri s'r a sositu Présanti'a Sea Par-
inte Episcopu alu Aradului Procopiu I vaci-
covicu in mijlocul nostru.

Astazi va sosi si Présanti'a Sea Parinte Epis-
copu alu Caransebesului Ioanu Popas u in mi-
jlocul nostru.

Statutulu organicu.

Statutulu organicu alu bisericei nostre greco-
orientale din Ungaria si Transilvania, dupa cum
s'a putut vedea din nrii foiei nostre din urma 52
si 53, a capatatu sanctiunea pre inalta pre langa
unele modificari, cari au trecutu dejá si in testulu
statutului publicatu de fóia oficiale, dupa carea l'amu
publicatu si noi. Amu si dorit u si noi ca modifi-
carile sa nu sia dintr'un'a petrecute in testu, ci
mai constituiunalminte sa se sia retramisu congre-
sului statutulu cu observarea ca aceste si aceste
modificari au sa intre in elu. De alta parte, fiindu
ca legea pentru instructiune si nationalitatii s'a vot-
at in dieta dupa concepera si votarea statutului
in congresu, noi ne acceptam la unele modifi-
carile, mai alesu la de cele ce privesc scóele si
limba.

Modificarile s'a facutu. Statutulu s'a publi-
catu asiá dupa cum ni e cunoscutu. Elu are valoare de lege. Biserica e in pusestiune de a se orga-
nizá si de a progresá pre basea unei legi atátu
de dorite de toti románii greco-orientali din Tran-
silvania si Ungaria.

Intrebarea se nasce acumu, ce sa facem u
acum?

Inainte de totu ni se obtrude intrebarea, ca
fiindu modificarile asiá dupa cum le scim, mai
consultu va si ca sa mai stam in starea asiá
dicendu abnorma si neregulata, in care ne au im-
pinsu tempii cei vitregi cu biserica, sa mai pre-
tindem inca odata dela Metropolitulu si Episcopii
nostru sa ne octroeze unu congresu, seu sa
intramu numai decat in posessiunea constituionei
nostre?

Responsulu la acésta intrebare dupla si lu va
puté da ori cine mai bine déca va considerá na-
tur'a constitutionalismului.

Ori ce viatia constituionale nu incepe cu per-
fectiunea. Ea, viatia constituionale, are missiunea
de a chiarificá, de a indreptá, si a modifica ceea
ce vede ca nu corespunde impregurárilor soci-
etaliei ce-si da seu capata o constituione.

Din cele dise in urma parerea nostra aru si,
ca sa intramu in posessiunea statutului, carele pen-
tru noi e acum legea provediuta cu totu forme, si
sa se incépa numai decat constituirea provinciei
bisericesci intregi, incepndu dela parochii pana
susu la eparchii si metropolia, conformu statutului.
Procederea acésta aru feri pre archierei de a
octroa alegeri noue si aru inlesni, ca crestinii no-
stru sa aiba catu mai ingraba institutele de lipsa la
conducerea afacerilor bisericesci, scolare si funda-
tiunale, dura aru ajunge totu odata mai ingraba la
congresulu ordinariu alu metropoliei, carui nu i va de-
negá nimenea dreptolu a se pronunciá si a luá
mesurile ce le va asta de bine chiaru si asupra
modificarilor ce regimulu le a facutu in unii din
§§-ii desu mentiunatului statutu.

Cartea rosia.

Ratiociniu diplomaticu, cu care va pasi si
in anul acesta cancelariulu Beust inaintea dele-
gatiunilor, are multe momente intresante. Cartea

rosia din anul acesta, prelunga aceea ca contiene
lucruri ventilate prin diuaristica, aduce publicitatii
forte multe acte de prin cabinetele secrete a di-
plomatiei.

De altintre ea (cartea rosia) se occupa in
anul acesta mai multu cu referintile monachiei
in genere satia cu Germania specialminte cu Prusia
si Germania de sudu, de catu cu referintile si cu
cestiunile orientale si belgico-franceze.

Actele referitoré la relationile germane suntu
parte mare de natura polemica, ce s'a escitatu prin
pres'a oficioasa nordu-germana cu intentiune de a
descredita politica esterna a Austriei, precum discu
foile germane. Indata la incepulum referadei di-
plomatic se afla o instructiune catra contele Wimpf-
fen, ce refusa invinuirile, ce le arunca press'a
oficioasa prusiana contra Austriei cu privire la ame-
steculu in cestiunea orientale. Alta depesia indrep-
tata catra toti representantii Austriei, se occupa cu
sgomotulu despre descoperirile in comanda austriaca.
Ambe actele, ce atingu relationile cabinetului din
Berlinu suntu preste totu impaciuitore.

O imputare mai aspra se vede a fi facuta nu-
mai in depesi'a a patra cancelariului confederatiunei
germane cont. Bismarck, carele in diel'a con-
federatiunei germane s'a esprimatu, cumca Cartea
rosia a lui Beust aru si numai o simpla compo-
sitione de acte.

Beust, dice ca prin referatulu seu a facutu unu
prospectu adeveratu delegatiunei austro-ungare de-
spre starea lucrului in politica esterna, o lovitura
laterale contra despretnuirei frivole acceptate pre
la tote parlamentele.

De altintre cuprinsulu cartiei rosia este de
totu umilitu si foile germane vieneze regreteza
multu, ca compusitionea acesta nu s'a facutu cu
mai multu respectu si incredere in sine fara d'a se
fi luat in considerare invinuirile pressei oficioase
prusiene si dicu ca instructiunea catra contele Wimpf-
fen si circulariulu in privint'a depesei Golzice
pare a fi mai intréga o excusare.

Contele Beust se padiesee in referad'a sea cu
multa maestria a incungurá similitudinea Prusiei
satia cu tendintiele regimelor Germaniei de sudu d'a
infiintá o confederatiune germana de sudu, ca nu
cumva se vina cabinetulu din Berlinu la cugetu,
ca Austria aru avea voia a infiintá o confederati-
une in Germania de sudu. Acésta umilire inca nule
prea place foiloru germane, si ele marturisescu, ca
Beust n'aru si trebuitu se compuna cartea sea cu
atál'a precautiune facia cu Prussia, ci venindu vorb'a
despre acea confederatiune projectata, aru fi
trebuitu se spuna fransu, ca Austria, cându aru
potea si aru dá totu concursulu seu pentru infiintare
confederatiunei germane sudice.

(Va urmá.)

Brasovu 30 Iuniu 1869.

Eri s'a incheiatu esamenele scolarilor din
gimnasiulu nostru gr-or. din clasele normali de aici
dupa rugaciunile preotilor tienute in S. Biserica,
prin unu cuventu istoricu alu institutului gimnasiala
tienutu de d. Profesoru Dr. I. Mesiotu, dupa
care se cetira classificatiunele si se impartira pre-
miale. La incheere a tienutu d. Prot. Iosifu Baracu
o vorbire forte corespondietória.

Esamenele au decursu dupa programele loru
astfelui :

Copii din clasele scóelei normale principale de
aici s'a esaminatu :

Vineri in 20 Iuniu dela 8—10 ore a IV, dela
10—12 ore a III-a, dela 2—4 ore a II-a dela
4—5½ ore dupa prandiu I-a clasa. Copilele dela
trei clasele loru, s'a esaminatu Sambata in 21

Iuniu dela 8—12 ore. Responsurile din studiile
prescrise in Instructiunea pentru scóele normali —
atátu ale copiiloru, cátu si ale copileloru au mul-
tiemitu pre dnii Inspectorii scolari adeca pre dnii
Protopopi si pre dnii auditori. Pre mine m'a in-
cantat esercitiile practice a le prunciloru caci amu-
vediutu pruncii adusi la atentione si la cunoscintie
neaperatu de lipsa.

Din pruncii cari esu din class'a a patra nor-
male nu trecu toti a studia in gimnasiu, ci se
ducu unde i indreptézia D-dieu, déca cumva nu
iau iéra glug'a ca tatalu seu. De acésta cátu au
esitu pana acum de vre-o 16 ani nu sciu unde
suntu, ca manufactori nu suntu ci vre-o 16 negu-
tatori mici mai suntu aici si prin Romania din ei.

Mi-a placutu dar multu, cându d. Invetiatoriu
Dobreanu a treia di dupa esamenu provo-
cându mai nainte copii a se consultá cu parinti ce
voescu a face din ei, pre cei ce spusera, ca nu i
mai lasa parintii a studia i au consultat a se apela-
că la mestesuguri.

Forte bine acésta, ca déca faceam asiá de
multu nu stam cu manufactorii atátu de reu in-
cátu ne rusine de noi insine. In locul unde s'a
imbogatit manufactorii streini dela romani n'avemu
de acesti'a.

Esamenele in gimnasiulu nostru de aici inca
au decursu dupa ordinea esita din conferint'a pro-
fesoralu. Astfelii cele scripturistice au tienutu dela
11. pana la 14. Iuniu inclusivu, cele orale dela 15
pana la 21 Iuniu si cele publice dela 23 pana la
26 Iuniu inclusivu.

Luni in 23 Iuniu s'a esaminatu tinerii din
clas'a a VII-a si a VI-a din religiune si din la-
tin'a dupa prandiu tinerii clasei a V-a din greca
si Istorie.

Mercuri (fiindca Marti fu Serbatore) in 25
Iuniu s'a esaminatu tinerii cassei a IV-a gimn. din
german'a si matematica dupa prandiu tinerii clasei
a III-a din latin'a si fisica.

Joi in 26 Iuniu s'a esaminatu tinerii clasei
a II-a din roman'a si istorie si ai clasei I-a din
latin'a si geografie. Se spune, ca in programa nu
stá, ca in 28 Iuniu studentii clasei a 8-a voru de-
pune maturitatea. Ei au depusu atunci si din 11
s'a supusu 10 si au esitu unii — cum audu — de-
pliu maturi si altii maturi.

Comisariu la aceste esamene au fostu rendu-
itu din partea supremei inspectiuni scolare P. O.
D. Protopopu Iosifu Baracu, fostu ore cându
Professoru gimnasiale. Domnia sea ne impartasi
cu bucuria multiemitu sea despre resultatulu esa-
menelor. Amu luat si eu parte la unele si amu
esitu multiemitu. Cu tote acestea dela unu esa-
menu publicu din döue studii care suntu sa se
mângae parintii si pre auditori, nu poti conchide
resultatulu, ci dela cele scripturistice si orale dupa
carii cei 10 dni Profesori judecândule in conferin-
tie dloru ne dovedintiare priu vestirea classifi-
cationelor. Si numerulu eminentilor si cei pu-
tieni nepromovati a dovedit sporul facutu in decur-
sulu anului.

Amintescu inca resultatulu studiului de desemnu
care dupa elaboratete tinerilor
m'au surprinsu si amu vediutu si pre alti surprinsi
cátu au inaintat studentii gimnasiali, tinerii nor-
mei si copilele clasei a 4-a ca invenieciu dlui Pic-
toru Vladarénu.

Insemnu acum numeralu scolariloru, care mi se
spune, ca in scóele normali au fostu pana la 280
si in gimnasiu pana la 380 de tineri, va se dica,
vre-o 660 de tineri si vre-o 40 de copile. La
scóele reali si gimnasiale streine de aici a fostu
75 de tineri si 30 de copile. Din cei ai normei

vre-o 250 suntu din Brasovu lângă acestia sa mai numerâmu 60 de copii ai scôlelor de pre Toile si 40 copii ai scôlei din Brasovu vechiu cu totii au invetiatu tineri români in scôlele de aici preste o mie si se - dieci si trei de tineri. Din acestia numai 350 din preste optu sute copii si copile vrednici de scôla din Brasovu si suburi. — Deci scôlele paralele pre viitoru ! Din România inca se afla la studiu in Brasovu preste 80 de tineri.

In fine insemnă ce-va si despre scôla gratuita de Duminecă in care invatia domnii Bailescu parochu, si Dr. Glodariu profesor, pre junii cari au trecutu preste anii scôlei fără a scî carte sa cetăscă, sa scrie si sa socotescă. Dumineca in 22 Iuniu dela 2—3½ ore dupa amedi s'au tienutu in presentia dlui protopopu Iosif Baracu, presiedintele esoriei Damianu Datco, Parochilor Persinariu si Bersanu, unu felu de esameneu cu acel juriu. La numeru erau 14, din ei s'au provocatu se cetăscă, si au si serisură tabelă ceea ce au cetit. S'au intrebătu toli asemenea si din societă din cunoșcerea religiei si vieti morale.

Se plangeau gratiatorii ca n'au elevi de ajunsu si ca din cei 30 ce iau avutu inca iau parasitu Domnulu protopopu si presiedinte le-au multiamituita multă dloru gratiatori si le-au apromisu ca va indepnă pre resp. juriu prin cuventu in Sf. biserică ca pre viitoru sa cerceteze mai multi acesta scôla si sa se impartasiésca de acesta in adeveru mare binefacere.

Incheiându aminteseu si aceea ca aséra au fostu ierăsi convenirile gimnasticali dupa acesta programma :

Programma convenirei colegiale a reuniunii române de gimnastică din Brasovu, tie-nenda Dumineca in 29 Iuniu (11 Iuliu) 1869 in sală „Sóre“.

I. 1. „Adio Moldovei“. Choru de dame si barbati. 2. „Ocn'a“. Poesie de Cesaru Boliacu. Declamatiune. 2. „Norma“ de Bellini. Choru de barbati. 4. „Elegie“ de Ernst, executata pe piano-forte si violina. 5. „Arie din Trovatore“ de Verdi. Solo pentru soprano. 6. „Indepartare“. Solo pentru tenor cu acompaniamentu de piano si violina de Callivoda.

II. 7. Cântecu de veselie din operă „Monsieur si Madame Denis“. Choru de dame si barbati. 8. Declamatiune. 9. „Calatoriulu“ de Schubert. Solo pentru basu. 10. „Viétila tiganescă“ de Schumann. Choru de dame si barbati. 11. „Surugiu“. Cântecu comicu de Alesandri. Inceputul la 8 ore séră. (Cor. 2-a, primita tardiu.)

M. Osiorheiu, 10 Iuliu 1869.

Dle Redactoru ! Este cunoscetu, ca egală indreptatire e ideia pentru care s'a luptat si se lupta

omenimea necontenit si de-si lumea cultă si bine-similitorie cauta a-si realiză idealurile, totusi acele pre la noi a aflatu pâna acum inca putena practicabilitate. Premitiendu-le aceste voiu se vorbesc de egală indreptatire practisata la denumirea in posturile dela forulu apelativu din M. Osiorheiu. Precum arata conspectul alaturat, ministeriul ungurescu de justitia pre lângă tota uniunea Transilvaniei cu Ungaria, a respectat indigenitatea transilvanenilor si a denumit la posturile aceste totu barbati din Transilvania. Consideratiunea acesta insa e intru adeveru laudabile, insa nu e laudabile nerespectarea egalei indreptatiri a naționalitătilor conlocuitore. Este adeverat ca justitia este un'a si nedespartita esercitabile in privintia tuturor cetățenilor, insa de ore-ce in patria nostra suntu națiuni deosebite, cari au barbati destoinici in tota privintie, facerea in destulu a justitiei cere, că sa se respecteze interesele națiunilor, si respectarea aceea se manifestă prin representarea națiunei cu membri cari suntu qualificati prin oficiurile publice.

E adeverat români nu s'a desconsiderat cu totul la deplinirea posturilor la tablă regie in M. Osiorheiu, caci suntu dejă unii denumiti, insa ca se si respectat in ministeriu egală indreptatire este deparat, pentru ca vedem barbati de ai nostri, cari, au fostu in servitul acelei jurisdicțiuni cu cunoștințe esacte teoretice si practice cu zel si cu iubire patriotică purtandu-si cu multă diligintia oficiulu, i vedem dicu desconsiderati si cu totul nebagati in séma la denumirea oficialilor pentru nouu dicasteriu a tablei reg. Ne vine a crede, ca in ministeriu nu va plesni in fatia justitiei si egală indreptatire, care e idealul tuturor națiunilor, nu va lasa afara din listă amplioatilor pre barbati, cari cu tota diliginta au servit statului, ci i va denumi in cele două posturi de asesori, ce suntu inca vacante, dandu-le ocazie ca sa-si poata pune in activitate si de aci inainte puterile loru spirituale considerându de o parte a sa-tifice egalei indreptatiri, si de alta parte ai remuneră amesuratu meritelor si calificatiunilor loru.

Jace in interesulu fia-cărui statu, care voiesce a-si asigura esistintă sea, că sa respecteze prenațiunile conlocuitore, considerându interesele loru, caci numai asia va pulă domili iritatia, ce amintia de multe ori esistintă statelor.

Aici alaturatul conspectul amplioatilor dela dicasteriu Tablei reg. din M. Osiorheiu.

Intre individii pâna acum denumiti la Tablă regie judiciale in M. Osiorheiu, 60 la numeru suntu : Români 12, unguri 36, sasi 9, germani 3.

Imparititi dupa categorii ;

Români : 1 vice-presiedinte, 5 asesori, 3 concipisti 1 adjunct de cancelaria 2 cancelisti.

Unguri : 1 presiedinte 1 (unu locu de unu vice-presiedinte vacantu, lu va ocupă unu magiaru.) 10

asesori 4 Suplenti de asesori 1 secretariu presidialu 14 concipisti 5. cancelisti.

Sasi : 1. vice-presiedinte 3 asesori 1 adjunct de fiscalatu si 4 cocipisti.

Germâni : 1 asessoru, 2 cancelisti. Nu suntu denumiti dara inca : 1 vice-presiedinte 2 asesori, directorul fiscalu si directorul cancelariei, 1 adjunct de cancelaria si 5 practicanti.

Presiedinte Br. Apór Károly, vice-presiedinti: unu locu vacantu 2. Augustu Lada; 3. Agoston Lassel.

Asesori : Kabos László, Anton Tribus, los. Plecker, Josef Schneider, Demetriu Mogă, Dosza Dani, Binder Mihály, Sándor Iános, Petru Piscescu, Vajda Simon, Ferencz Károly, Ioane Csergedi, Georgiu Bardosi, Servianu Popoviciu, Leszay Lajos, Elehes Pal, Gyarmathi Sam, Antalffy Gábor, 2 locuri inca vacante.

Asesori suplenti : Déési Farkas, Gruz István, Mégai Ferencz, Ilyes Lajos, secretariu presid. Istvanfi Pál.

Concipisti : Br. Apor Zoltán, Kovács Iános, Sebes Iános, Sándor Lajos, Nicolau Barbu, Gál Domokos, Carolu Fabritius, Dr. Conrad Albert, Nicolau Balintu, Kelemen István, Barabasi, Dajbokat, Dozsa Károly, Raff, Eltes Jacob, Darvas Ignácz, Conrad Károly, Ioanu Grauru Chain, Br. Horváth Samu. Mai suntu de a se denumi 5 practicanti. Nu este inca denumit — Directorul cancelariei si a fiscului.

Adjuncti : Erszenyes Elek si Ioane Felesianu, — 1 locu vacantu — a 3 adj. inca ne-denumit.

Cancelisti : Iosif Stocku, Ladislau Hayn, Bodrogi Józef, Georgiu Tabacariu, Peterfi Ignacz, Bokros István, Molnár András, Carolu Orbonas.

Adjuncti : Spech si Székely.

Pest'a, in Iuliu 1869.

(Telegrafisti români, cursulu telegraficu). Onoratul publicu si va aduce aminte ca in acestu diuariu, inainte cu doi ani su vorba, seu mai bine dicendu provocarea, ca tinerimea româna sa participe la cursulu telegraficu, ce atunci se deschise la Pest'a. Dara românu, ca omulu carele a patit multe, nu se pre duce unde nu e incredintiatu ca va fi sprinjinitu. Deci numai dupa ce se incunosciintiara cumca in ministeriul de comerciu se afla unu referinte românu d. Atanasiu Ciamponeiu, indrasnira sa pasiesca pre terenul acesta, ce nu era inca cunoscetu tinerimei noastre.

La esamenele de statu ce, se tienura la finea alor 3 cursuri telegrafice in Pest'a, M. O. D. Cimponeriu a fostu parte membru, parte presiedinte

că umbră bradiloru si altele galbine că spiculu grâului !

O ! barbari si vandalismulu turciloru, n'a pututu devasta, in cinci seculi, in Grecia, precatul a devasta in România pism'a si aviditatea Fanariotiloru intr'unu singuru seculu !

Grecii, veniti la vieti națiuniloru pre gârlele săngelui loru, admira astadi artele si gloria strabuna, onoréza si veneréza cele radicate de credinție strabuniloru loru in fatia colonelor templutui lui Iupiter olimpianulu, in giurulu templului radicatu spre inlesnirea coborirei divinitatilor Olimpiului, in giurulu templului lui Theseu, alu lui Eolo, etc., pestrare si respectate de turci, in tota intregimea loru ; si in Acropole intregu, cu tota templerile, statuile interesante, cu tota teatrurile lui, precum sa induratu clementia lui Hadrianu sa le lase fără ca pagânii turci in fanaticismulu loru chiaru pentru unu singuru Alah si profetulu seu, sa pună mâna sacrilige asupra celor divinisate prin arta si sacrate de către seculi, pâna cându insusi grecii, batându-se animati de geniulu patriei, si cu resignatiunea de martiru, cerendu sortie puteri si asistentia la picioarele divinitatilor cari au protegut Maraton'a si Termopilele, au provocat aci ghileulele turciloru, le-au sfaramato si ele nu se mai potu repară, nu se mai potu produce !

Da ; anticităatile Greciei au fostu mai norocite si mai respectate sub turci, sub franc'a tirania de cinci seculi a turciloru, decât anticităatile României sub marsiac'a tirania de unu seculu a fanariotiloru Gratia, gratia pentru ceea ce ne-a mai remas, luminati barbati ai epocii ! Puneti zabale devasta-

FOISIGRA.

ARCHEOLOGIA

o descooperire nouă.

(Reprod. dupa „Trompet'a Carp.“)

Inca unu monumentu românu necunoscutu, inca unu documentu gravu si tacutu resare pre peptulu Romaniei, că sa ateste despre nobilitatea ei dobindita prin lupte, singurele titluri de nobletie ale individelorui că si ale națiunilor, inca unu cuventu simbolisat spre astuparea guriloru pismasice pre naționalitatea si istoria româna, inca o drépta descooperire spre suirea Romaniei la gradulu ce merita sa ocupe in istoria universale. Acestu nou documentu intra in istoria si geografi'a cumpărata a Romaniei cu numele seu propria, pestratul de 18 seculi in elu insnsi. Acestu nume este „Colibăvechia“.

Numirea de presiedinte alu comitetului archeologicu, a dlui Boliacu, s'a inauguratu in prim'a septembra cu descooperirea intréga a acestui monumentu gravu si solidu, unicu in felul seu, intre monumentele române din România, cunoscute pâna astazi, si care, fără criminal'a sete a devastatorilor, cautatori de comori sub ori-ce petra seu caramida a strabunilor nostri, fără culpabil'a autorisare data de către guvern ignorantei avide sa scormonăscă monumentele antice, acestu contr'a-sortu, retransieruntu seu ante-postu militaru românu, aru si pututu resari din pamantu intregu intreguletiu, cum

s'a zidit u cu de mân'a cohorteloru primelor legiuni ce au ocupatu Daci'a,

Cu tota acestea materialul totu, asverlitu dela locul seu de fortile prodigișe si selbatice date de setea de auru, este adunat cu ingrijire si nimică nu lipsesc din trensulu pâna astazi.

Cu putina cheltuiela acestu monumentu se poate reface, si justitia cere că inscripsiunea următoare sa se incrusteze in partea cea mai espusa :

„Acestu monumentu numitu Colibăvechia s'a descoperit u anulu Romei 2612, anulu mantuirei un'a miie optu-sute siése-dieci si nouă, in aliu patrulea anu alu dinastiei lui Carolu I de Hohenzollern, primu ministru si ministru de lucrări publice fiindu Beizade Dimitrie Grigorie Ghică ; iera ministrul cultelor si instructiunii publice, Alessandru Cretiescu“.

Déca in guvernele trecute aru si pututu sa viueze asemenea mandria nobile si legitima, negresit u ca astadi Turnulu lui Severinu, Fortele dela capulu podului lui Traianu, Celeiulu, Romul'a, Taber'a cea nouă a lui Caracalu, Taber'a cea vechia a lui Traianu, atâtea si atâtea ruine române, cari aru si pututu stă maretie pre totu lungulu rîpei slângi a Dunarei, dela Cern'a pâna in mare, si in intrulu tierei pâna in versurile muntilor, pre mălurile Jijilui, ale Oltului, ale Argesului, ale Ialomiei, ale Buzeului si ale Siretului etc. ; déca in guvernele trecute aru si vivatu mandria națiunale, care este cea mai legitima si cea mai nobile din tota mandriele, aceste ruine maretie ale cetătilor imperatiilor români si ale cetătilor domnilor români, aru si fostu astadi in picioare, unele negre

S'a denumită de telegrafistă cu 600 fl. v. a. Albertu Nescutiu în Pest'a.

S'a denumită în anul trecut de telegrafistă de a III cl. cu câte 420 fl. v. a. și s'a înaintată în anul curintă că telegrafistă de cl. II, căte cu 600 fl. v. a. următoare:

Georgiu Serbu de Cuvinu în Pest'a, Constantin Cimponeriu în Alb'a-Regi'a, Grui'a Liub'a în Pest'a, Stefanu Ioanovicu în Urbea-mare, Georgiu Liub'a în Segedinu, Eltimiu Ciobanu în Temisiór'a, Ladislau Demetru în Temisiór'a, Trajanu Popescu în Pest'a, Ioane Andreoviciu în Segedinu, Paul Giurm'a în Pest'a, Stefanu Ionovicu în Pest'a, Liubomiru Georgevicu în Timisiór'a.

S'a mai denumită în anul curintă din cursul telegraficu, ce se tinește în iernă trecuta, că telegrafistă de cl. II, căte cu 600 fl. v. a. următoare:

Emanuil Ungurianu în Pest'a, Iosif Cuciucu în Miscoltiu, Ioane Rosinu-Micu în Arabona (Raab), Georgiu Ribariu în Temisiór'a, Ioane Suciu în Rosenau, Adamu Tieraunu în Kecskeméth, Ioanu Bechinéga în Alb'a-Regi'a, Michailu Crainicenu în Pest'a.

S'a mai aplicată că practicanți căte cu 300 fl. v. a. pâna la devenirea vre-unui postu vacante, inca 6 români aspiranti.

Dilele trecute său mai denumită:

Romulus Leot'a în Pojionu, și Demetru Siatu în Siofok, că telegr. II. cl. cu 600 fl. v. a. — Mai departe inca 8 practicanți rom. căte cu 300 fl. v. a.

Sână datorinția me grăbesce a face atenție pre tinerimea româna ce e lipsita de mijlocele materiale, și nu-si poate continua studiile deja incepute, a nu trece cu vederea cursulu telegraficu ce s'a decis de ministeriu de comerciu industria și agricultura a se deschide de nou în Pest'a cu 15 Augustu c. n. a. c. Terminul suplicelor durăza numai pâna în 6 Augustu c. n.

Doritorii ce voro voftă a intra în cursulu mai susu amintită potu culege condiționile de primire din fătă oficioasa „Buda Pesti Közlöny”.

Precum suntu convinsu toti oficiantii denumiti de pâna acum de intrepunerea fără partialitate a D. Sele Atanasiu Cimponeriu prin care dieu forte multi români suntu astadi bine situati in oficiu; asiă se va intrepune să in venitoriu; prin urmare nu ve amenatați fratilor, căci celu ce siede nu progrede!

Ordinea luerărilor adunării gen. IX, ce asociația transilvana pentru literatură română și cultură poporului român o

torilor cauitori de comori și ajutati cu totii la descoperirea și la conservarea nepericolelor monumente, documente neatatabile ale gloriei, ale civilizației și ale istoriei noastre.

Cea mai întâi și cea mai serioză lucrare a comitetului archeologic aru fi sa traga toate liniele drumurilor române și sa inseamne toate localitățile pre cari se află ruine, distingendu-le pre charu prin colori diferite, cele dace, cele romane și cele româneschi; și apoi sa se începea sapaturi sistematice, dandu-se preferință celoru mai importante.

Cu a diecea parte numai din banii ce dămu strainilor pre pretensiuni absurde, pre cari le-aru respinge negrescu și justitia tierei și justitia statelor de unde vinu aceste pretensiuni, și pre cari le incuviintă numai hatirulu și protestele unei politice absurde și degradatoare; numai cu a diecea parte din banii cari se risipescu pre la straini fără nici unu resonu, amu pută negrescu sa incepem o lucrare care aru atrage neaperat, pre lângă satisfacția noastră națională, și atenția tuturor invetiaților Europei.

Si credeti, dloru de totă trăptă și de totă conditioanea, ca multu mai efficace și folositore ne ar putea fi interesarea acestor invetiați, de către protecția alianței israelite din Parisu.

Invetiații Europei, iéra nu Jidovii, au reclamată vietiția națională pentru Grecia.

Iată aci adresa lui Boljacu către ministrul cultelor și instrucției publice în privința acestei descoperiri, impreuna cu procesul verbale închisă la satul locului:

va tinește în Siofok în 10 și 11 August 1869 după calendar gregor. (st. n.).

Siedintă I.

I. Membrii asociației se adună deminetă la 8 ore în localul destinat pentru tienerea siedintelor.

II. Presedintele deschide adunarea și se alege trei notari ad-hoc pentru purtarea protocolului.

III. Secretarul comitetului cetește reportul său despre activitatea comitetului în anul respectiv, dela cea din urma adunare generală.

IV. Casierul și controlorul asternu bilanțul veniturilor și speselor anuale și spună preste totu starea materială a asociației.

V. Bibliotecariul reportă despre starea actuală a bibliotecii asociației.

VI. Se alege o comisie de trei membri, care în inteleșul §§-loru 6, 8, 9 din statute voru conscrie într'un locu indemanatec pre membrii cei noi, voru incasă tașele dela densii și le voru subministră casierului.

VII. Se alege o comisie de cinci membrii, spre a cerceta societatele și a reportă în siedintă II.

VIII. Se alege o comisie de si opte membrii, spre a desbată asupra eventualelor propunerii ale comitetului, său ale altor membru ai asociației, care arăcadă în competenția adunării generale.

IX. Timpul restante se întrebuintă pentru cetarea disertațiilor în curs de tipuri la presidiul comitetului asociației.

Siedintă II.

X. Se continuă cetarea disertațiilor restante din siedintă premergătoare.

XI. Se primesc și se desbată raportele comisiunilor delegate în siedintă precedenta după ordinea, ce se va stabili de presedinte.

XII. Se desbată proiectele și moțiunile, cărora face în privința asociației.

XIII. Se statoresc timpul și locul celei mai de aproape adunări generale.

Sabiul în 8 Ianuarii c. n. 1869.

Dela comitetului asociației transilvane pentru literatură și cultură poporului român.

Ioane Hanniș m/p.,

vicepresedinte.

L. V. Rusu m/p., secret. II.

Varietăți.

* * Demnul de laudă Luni în 23/6 s'a imormentat cantorul Irodionu Comisi'a dela

D'asupra acestei înaltimi se întinde o terată, care se chiamă la „coliba vechia” numele spune lucrul, și în adeveru că tradiția n'a ministru. Bucuriile noastre a fostu egale cu desperarea; cându amu pututu vedea o zidaria marétișă și regulată din cei mai frumosi timpi ai imperiului român, (dieu român, die ministru, pentru că nu cutediu inca să numește acăsta zidire daca) asverlita de pre temelie ei de către turbarea cătătorilor de comore, cari negrescu, în aviditatea loru, au trebuitu să-si gasesc fortă titanice: petre cioplite, de aproape unu metru lungime și de jumetate grosime, erau asverlite la diecimi de pasi dela locurile loru.

Studiându pozitionea locului și dispositiunea zidariei ce era descoperita, amu rânduitu satori spre direcționile ce amu credutu că aru fi trebuitu sa urmeze zidul; dera săr'a fiindu înaintala, a trebuitu sa tragemu numai planul pre unde sa se facă sapaturele, și sa ne întorcem la satu.

D. subprefectu Grigore Muratu, simându ca și noi importanța lucrului, și în temeiul ordinului ce avea, a trimisă noaptea pre la toti primarii comunelor vecine că sa ne aduca omeni, și adon'a dă, la cinci ore de dimineață, 114 omeni adusi de primari, și inca vre-o cincideci voluntari amatori, cu toate uineltele dela siosea și cu ale loru proprii, sapau în diferite direcții pre liniele ce trasesem săr'a cu d. architect Benich. Până la siepte ore săr'a s'a descoperit totu aceea ce se putea descoperi, și rezultatul a fostu aceea ce se vede pre planulu ce amu onore sa ve alaturu aci.

(V. urmă.)

Sita-Buzen după indemnul P. Prot. Petricu, de doi ani după mórtea sortei sele Rebecă a dărniu casă cu bolta, siură, grajduri și curte mare frumosă comunei bisericesci că sa fia cuartiră parochiale pentru parohulu celu ce va funcționă în comună bis. de școală. Mai dedă ajutoriu 670 fl. v. a. la biserică ce se zidesc acolo; iéra la funduș scolei testă 100 fl. v. a. și 404 sfânti simbriă ce mai are la popor în restantia. La imormentare aflându-se de fatia mai multi omeni de frunte, între cari dlu Ios. Balogh din Zagon, și audiendu din predica despre faptele filantropice ale reposatului se află indemnata numitul domnul a darui și densulu pre semă fond. scolei noastre 20 fl. val. austr.

** Ni se scrie din Lugosiu, ca tinerimea română gr. or. studiosa în gimnasiul de acolo din indemnul Reverendului domnul Mateiu Ignea parochu și catechetu, și a domnului invetitoriu Stefanu Lipovanu sub conducerea domnului Ioane Popoviciu a formatu unu choru vocalu și cu cantările bisericesci să și produsu în biserică greco-orientala a 2-a dî de rusalii, secerându multe laude, că totu atâtea incuragiari pentru de a se perfecțiună în cantările bisericesci, și mai departe, unu exemplu demnu de imitatu pretutindenea unde numai tinerimea scolară se află în numero mai însemnatu precum urmează :

Georgiu Opră studinte de a 4 clasa latina, Ioane Tincă stud. de 4 clasa, Efremu Zsuică stud. de a 4 clasa, Gavrilu Zavoianu stud. de a 4 cl. Georgiu Bogdanu stud. de a 3 clasa, Simeonu Popetiu stud. de a 3 clasa, Demetru Muneranu stud. de a 4 clasa, Mihaiu Chirita stud. de a 3 clasa, Andronicu Magienu stud. de a 3 clasa, Alessandru Vancea stud. de a 4 clasa, Aureliu Pavelu stud. de a 3 clasa Romulus Musca stud. de a 4 clasa, Constantinu Darabantu stud. de a 3 clasa, Demetru Selceleanu stud. de a 3 clasa, Georgiu Aurariu stud. de a 4 clasa, Ioane Madnicea stud. de a 3 clasa, Georgiu Capraru stud. de a 2 clasa, Traianu Hentesiu stud. de a 3 clasa, Damaschinu Igloianu stud. de a 2 clasa, Iacobu Ignaton stud. de 1 clasa. Toti în clasele latine.

** (Masina electrică de votașare.) Cine aru fi credințu, cumca sciintia se înainteze într-o atâtă, incătu sa creeze și legile preceale mecanica. Mai înainte cu vr'o căteva dîle i se aratase corpului legislativ din Francia o masina de votare, a cărei afătoriu e unu americanu Williem A. Springer. Masina se pune pre măsa înaintea presedintelui. Din aceea merge la fiecare scaunu a deputatilor căte unu firu de drotu ce se finesce în dôue capete. Votantele apasa deci numai pre unu capu său pre altulu, după cum vrea se voteze cu „da“ sau cu „nu“. Prin aceea se descarcă unu aparat electricu și masina înregistrează votul datu. Cu ajutoriul masinei acesteia pote vota o adunare cătu de mare într'unu tempu mai putinu de o minuta, înregistrându și numerându totu odata și voturile date.

** Multumita publică și computu dela balolu tienetu in 27 Ianuariu st. n. a. c. in favoreea „bibliotecii“ creande pre semă tinerimei române greco-orientale dela scolele capitale și elementarile din Lugosiu. *)

In numele comitetului arangiatoriu ne simtimu fericiti generosilor contribuenti a multiam cu reverinta adanca pentru marinimoșele oferte ce au binevoitu a tramite cu scopu de a pune fundamentu la „biblioteca“ creanda. Causă intăriarei de a aduce mai timpuriu la cunoștința onoratului publicu resultatulu, a fostu neincurgerea ajutorielor asceptate dela estranei, deci după ce din mai multe locuri dejă au incursu, iéra din celealte sperămu, ca după ce se voru convinge, ca scopulu „balului“ nu a fostu a ne petree, ci mai vertosu a deveni la medilöce prin cari se potemu tenerimea conduce mai cu usioratate la căstigarea adeveratei culturi, sternindu inca din etatea cea frageta gustulu de a celi opuri instructive, voru binevoi său ajutorie de bani său cărti a tramite pre adresă presedintelui subscrisu, a căroră nume se voru publică

Perceptionea balului e de : 627 fl. 50 cr. v. a.
Erogatiunea : . . . . . 227 fl. —

400 fl. 50 cr. v. a.

*) Tote celealte stimate redactiuni suntu rogate a reproduce acesta multumita publică și computu in colönele diuarielor loru. —

Din sumă acăstă 200 fl. 50. cr. suntu destinate pentru procurarea feluriilor opuri, iér 200 fl. v. a. se voru depune la casă de pestrare.

Lugosiu in 30 Iuniu 1869.
Constantinu Udră
Directoru și presedinte.

Vasile Nicoleșcu
docinte, că notar.

1 Din Caransebesiu Ilustr. sea d. episcopu Ioanu Popasu 10 fl. 2. d. Ioanu Bartolomeiu secretariu episc. 2 fl. 3. prin d. Ioanu Petru colectante 2 fl. 4 dela d. Ioanu Vasilieviciu 1 fl. 5 d. Iosifu Tempea profes. 1 fl. 6 d. Ales. Vasilieviciu 1 fl. 7 d. Nicolae Postă 2 fl. 8 d. Nicolae Brancovanu 1 fl. 9 d. Maior Seraciu 1 fl. 10. Din Carlovetsiu : Escel. sea d. Samuilu Masireviciu patriarchu 25 fl. 11 Din Verseti Ilustr. sea d. Emilianu Chengelatiu episcopu 10 fl. 12 Din Timișoara : Ilustr. sea d. Antoniu Naco episcopu 4 fl. și cărti în prețiu de 17 fl. 13 Dela Ilustra familia mocioniana prin d. I. Ianculescu 22 fl. 14 Din Lugosiu : Prin comitetulu arangiatoriu dela domnii urmatorii urmatori : 15 Ilustr. sea d. I. Fauru com. supr. 5 fl. 16 Esc. sea d. A. Dobro episcopu 10 fl. 17 Prin d. Ziegler, colonel 5 fl. 18 Dela corpulu oficirescu 24 fl. 19 d. A. Macai vice-comit. 2. fl. 20 d. A. Wladu vice-comit. II. 2 fl. 21 d. Mih. Nagiu canonico 3 fl. 22 d. Hermannu Maniu 3 fl. 23 d. Ales. Atanasieviciu protopisc. 2 fl. 24 d. Iov'a Popoviciu negotiat. 5 fl. 25 d. Mich. Besanu ases. 2 fl. 26 d. Ioanu Vanea archivariu 2 fl. 27. d. Küchler ases. 1 fl. 28. d. Phöbus Nemesi vice-notar. 2. fl. 29. d. Andrea Liviu canonico 1. fl. 30. d. E. Patianschi protopnotariu 1. fl. 31. d. I. Fabri vice-not. onor. 32. d. I. Ianculescu percepto 2. fl. 33. d. Asbotu percepto 1. fl. 34. d. I. Pausu advoc. 1. fl. 35. d. Sienciciu 1. fl. 36. d. Ant. Bee 1. fl. 37. d. Petru Ratiu canon. 1. fl. 38. d. Doctr. At. Marienescu ass. 2. fl. 39. d. Mateiu Kisiu canonico 2. fl. 40. d. Vasilie Stoianu jude prim. 5. fl. 41. d. Stefanu Putnicu adv. 3. fl. 42. d. Iosifu Fejér jude prim. 1. fl. 43. d. Kokai asesoru 1. fl. 44. d. A. Mahr. ant. comun. 2. fl. 45. d. M. Schieszler 1. fl. 47. d. Doctr. F. Neuman 1. fl. 48. d. M. Asboth 1. fl. 79. V. Marinai 1. fl. 50. d. L. Tapai 1 fl. 51. d. Harczer 1 fl. 52. d. I. Cosgariu capit. 2 fl. 53. d. Dr. B. Petricu 1 fl. 54. d. Titu Hatiegă ases. 2 fl. 55. d. Gavrilu Popu 1 fl. 56. d. Farkas protoc. 1 fl. 57. d. C. Casiciu vice-notariu 1. fl. 58. d. L. Bátori 2 fl. 59. d. Iuliu Panaiotu negot. 2 fl. 60. dlu Kronetter apotec. 2 fl. 61. d. C. Weinhardt 1 fl. 62. d. I. Wolf 2 fl. 63. d. I. Céhmeister adv. 2 fl. 64. d. Bernh. Deutsch fratii 2 fl. 65. d. E. Sloboda 2 fl. 66. d. I. Siatelesu 1 fl. 67. d. Deutsch 3 fl. 68. d. Zena Bordanu vice-not. 2 fl. 69. d. I. Kral 1 fl. 70. d. G. Smidt 2 fl. 71. d. I. Olteanu secret. episc. 3 fl. 72. d. Teodoru Bordasiusu adv. 2 fl. 73. d. M. Perianu act. episc. 1 fl. 74. d. Pichler 1 fl. 75. d. Mihailovicu 1 fl. 76. d. I. Wurmhörner 1 fl. 77. d. Scherübl 1 fl. 78. d. I. Pellisieciu 2 fl. 79. d. Papp 1 fl. 80. d. Ană Teodori 1 fl. 81. d. G. Asboth 1 fl. 82. d. A. Chilera 1 fl. 83. d. I. Stanche 1 fl. 84. d. Bauer 1 fl. 85. d. E. Ghergheli 1 fl. 86. d. Zunft cas. com. 1 fl. 87. d. A. Weinhart 1 fl. 88. d. M. H. Deutsch fratii 5 fl. 89. d. I. Licker 1 fl. 90. d. Echardt 3 fl. 91. d. I. Deutsch 1. fl. 92. d. N. Ignea 1 fl. 93. d. I. Wladu jude cere. 1 fl. 94. d. D. Popoviciu reg. 2 fl. 95. d. P. Catrusca negot. 2 fl. 96. d. Jivi 3. fl. 97. d. Z. Kammergruber 1 fl. 98. d. G. Büttl 1 fl. 99. d. I. Hundt 2 fl.

24—1

Concursu.

Pentru ocuparea statuii vacante de invetitoriu la scolă populară gr-or. română din comunitatea Maciova, ce este ingremiata maritului comitatului Carasiusu și protopresbiteratului gr-or. român al Caransebesiului, se scrie prin acăstă concursu.

Cu acăstă statuii suntu impreunate următoarele emolumente anuale:

- in bani gală : 84 fl. v. a.
- in naturali : 12 metri de grâu; 24 metri de cuceruzu; 100 punti de elisa; 100 punti de sare; 15 punti lumini; 3 jugere de pamant și cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupă acestu postu invetatoriu voru avé a înzestră petiunile loru concursuale — timbrate după cuviintă — cu estrasul de botezu, cu atestatul despre absolvența cu sporul bunu a cursului pedagogicu în institutulu preparandialu din Aradu, apoi despre serviciul de pâna acum și portarea loru morală și politică, și astu-feliu înzestrare le voru substerne venerabilului consistoriu alu Caransebesiului pâna in 7/19 Augustu a. c.

Caransebesiu in 26 Iuniu 1869.
Consistorialu diecesei Caransebesiului.

(23—1) Concursu.

Devenindu posturile de Directore și unu invetitoriu la scolă capitală normală gr. or. din opidu Resinari vacante, se scrie pentru susu mențiunatele posturi prin acăstă concursu.

De aceste posturi suntu legate unu salariu cu 360 fl. respective 450 fl. v. a. 16 fl. relutu de lemne și 16 fl. relutu de cuartiru.

Doritorii voru avé pre lângă enalificarea recerută în studii și cantări să-si adreseze petiunile bine instruite pâna in 20 Augustu a. c. cal. nou câtră oficiul comunale.

Resinari 18 Iuliu 1869 cal. n.
Oficiul comunale că eforia scolară.

(25—1) Concursu.

Devenindu la scolă populară gr. or. din Sebesiu statuiua invetitorescă de a II-a clasa vacanta, prin acăstă se scrie concursu pâna la 15 Augustu a. c. cal. vechiu.

Cu acestu postu este impreunat uou salariu de 200 fl. v. a.

Doritorii de a ocupă acăstă statuiu, au de a asterné pâna la numitul terminu la inspectiunea scolare tractuale in locu, urmatorele documente :

- ca au absolvatu IV clase gimnasiale și cursul pedagogicu său clericale,
- ca au deplina cunoștința despre cantările și tipicul bisericescu,
- ca au vietă morală nepetata.

Cei mai multu enalificati voru avé preferintia. Sebesiu, in 6 Iuliu 1869.

Comitetulu parochiale gr. res.
I. Tipciu,
Presed.

35—1 EDICTU.

An'a lui Georgiu Tatucu, care de 7 ani a parăsitu cu necredintia pre legiuțitulu seu barbatu Ioanu Colacea, ambi din Resnovu in districtulu Brasovului, — pribegindu in lume, și nescindu-se loculu unde se află, se cățea prin acăstă, că in terminu de unu anu, si o dî, dela datulu de fatia sa se presentedie înaintea acestui Scaunu protopopescu, cu atât'a mai vertosu, căci la din contra, procesulu matrimoniale pornitul asupra-i din partea barbatului seu, se va pertractă și se va decide si in absentia ei, după prescrierile S. S. canone ale bisericiei noastre greco-orientale. Dela Scaunulu protopopescu alu Branului.

Zernesti, in 16 Iuniu 1869.

Ioanu Metianu,
Protopopu.

Nr. 95. 1869.

(12—1) Edictu.

Danu Ispasu din Ribicioara, — comitatulu Zărandului — de 12 ani a parăsitu cu necredintia pre legiuția lui socia Mari'a și pribegesce in lume fără a se sci loculu ubicatiunei sale, este prin acăstă citat, că in terminu de unu anu si o dî dela datulu subsemnatu sa se insatisze subscrismul foru matrimoniale; căci la din contra si in absentia lui se va pertractă si decide — in sensulu S. S. canone ale bisericiei noastre gr. or. — procesulu divortiale incaminatul de soci'a lui.

Bradu, 5 Iuliu 1869.

Forulu matrimoniale gr. or. alu tractului Zărandului.

Moise Lazaru,
Protopresviteru.

Burs'a de Vienn'a.

Din 9/21 Iuliu 1869.

Metalicele 5%	63	90	Act. de creditu	300	50
Imprumut. nat. 5%	73		Argintulu	122	25
Actiile de banca	760		Galbinulu	5	94